

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א' תצז
ערב שבת קודש פ' משפטים, פ' שקלים,
מב"ח אדר ה' תשפ"ג
שנת הקהל

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חבי"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ע"ב שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ומאה ועשרים שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

לעילוי נשמת

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו' התמים
ר' מנחם מענדל ב"ר זאב ע"ה
בוימגארטן

זכה להיות שליח מיוחד

מכ"ק אדמו"ר הרי"ף נ"ע לאירופה

ה' מקושר לרבותינו הקדושים נ"ע וגוייס לשליחותו
של כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל נשיא דורנו מלך המשיח
בשכונת כאן צוה ה' את הברכה

ה' שו"ב מומחה

ביתו ה' פתוח לכל הנצרכים במסירות ובאהבה
ועי"ז זכה לקרב הרבה מהם לתומ"צ ולקרבתם לכ"ק נשיא דורנו

ורבים השיב מעון

זכה והשאיר דור ישרים יבורך הולכים בדרך התורה
והמצוה ודרכי החסידות ומקושרים לכ"ק נשיא דורנו
וכמה מהם שלוחי המלך

נפטר בש"ט עש"ק ג' אדר ראשון ה'תשע"ט

ת. נ. צ. ב. ה.

(מנוסח המצבה)

*

נדפס ע"י משפחתו שיחיו

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

3

דבר מלכות

החידוש והנפלאות בנשיא דוד הגאולה / ממאמר ד"ה זה יתנו ג' - ש"פ משפטים התשמ"ח

9

זמן הגאולה

הגאולה באה ברגע כמימרא / הזמן הנוכחי ופרשת השבוע באור הגאולה

12

אעורר אקזגה אנה בנה - אתה האל ואתה אלוהי ישראל
להקהל נולד / הוראת לשנת הקהל

13

כתב יד קודש

בזכות עבודת הנשים / צילום מהגהת כ"ק אד"ש מה"מ לשיחת ש"פ משפטים התשמ"ז

ד.ה. או א"מ וואס בנוגע צו אן אשה זיינען דא הגבלות בנוגע לקיום המצוות ותלמוד תורה נא

"הלכות הצריכות להן כו' וכל מ"ע שאין הזמן גרמא וכל מצות לא תעשה כו'" (84) מנצח-החיים בא-לימוד

אדם-הא-בתו-היה-כו' 84 אבער האס-אין-אס-קונגע לענייננו. הארום נשים זיינען אפגך מחוייב אין לימוד

הורת החטירות 88 וחסד רעם וועגן זייעת ח'. ואהבתו ויראתו וכו' - שגם הנשים מחוייבות בהנ"ל, און זיינען אויך מחוייב אין כללות המצא היהדות והמצא המענינות הוצה"ל.

וכידוע אויך בזכרונות כ"ק מו"ח אדמו"ר דער גורל הכבוד וואס מ'האט אפגעגעבן לנשי ישראל ביחס ללימוד התורה שלהן וכו' 88.

ובפרט אז בזכות עבודת הנשים דוקא וועלן אלע אידן (אויך די אנשים) ארויסגיין פון גלות. דארפן די אנשים זיכער זיי ארויסהעלפן אין אזא וויכטיקע עבודה.

י. בכדי נאכמער צוגעבן אין די החלטות טובות און די עבודה במעל וואס וועט ארויסקומען פון דעם כינוס של בנות ישראל - וועט מען אין דעם משתף זיין כל המתוועדים כאן זורך געבן א דבר נשמי - די מזונות פון דער התוועדות.

ויהי רצון אז דער כינוס ואל זיין בהצלחה רבה ומופלגה, און מ'זאל אננעמען פאסיקע החלטות בהתאם להנ"ל אין אויספירן דעם המקור קדוש פון נשי ובנות ישראל.

און דורך דעם וואס די נשי ובנות ישראל וועלן אויספירן זייער שליחות, וועלן זיי טאקע ברענגען די גאולה, וואס דעמולט וועלן זיין די "נישואין" בין הקב"ה וכנסת ישראל, שלימות הגילוי פון דירה בתחתונים, און ס'וועט דעמולט נתגלה ווערן מעלת הנשים 88 (כנס"י) - "נקבה תסובב גבר" 81, און "מהרה" ישמע כו' קול חתן (און אויך) וקול כלה".

במהרה בימינו ממש, ובשמחה ובטוב לבב.

אין לימוד התורה
אין עבודת ה' וכו'
אין אהבתו ויראתו וכו'
אין כללות המצא היהדות והמצא המענינות הוצה"ל.

מוקדש לעילוי נשמת
 ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול
 ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת
 יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורוננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה
 נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שחיו

בזכות עבודת הנשים

בקשר עם פרשת השבוע, הבאנו בזה צילום מההגהה הא' של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת ש"פ משפטים, מבה"ח וער"ח אד"ר ה'תשמ"ו (הקטע נדפס בלקו"ש חכ"ו ע' 375 ואילך)

להלן פענוח הצילום כפי שנדפס בלקו"ש שם (הכתי"ק – בא בהדגשה):

ד.ה. אַז אַע"פ וואָס בנוגע צו אַן אַשׁה זײַנען דאָ הגבלות בנוגע לקיום המצוות ותלמוד תורה ("הלכות הצריכות להן כו' וכל מ"ע שאין הזמן גרמא וכל מצות לא תעשה כו") – אָבער בנוגע לעניננו, מעינות התורה, תורת החסידות^{54*}, זײַנען נשים מחוייב אין לימוד תורת החסידות וועלכע רעדט וועגן ידיעת ה', ואהבתו ויראתו וכו' – שגם הנשים מחוייבות בהן, און זײַנען מחוייב אין כללות הפצת היהדות והפצת המעינות חוצה.

וכידוע אויך בזכרונות כ"ק מו"ח אדמו"ר דער גודל הכבוד וואָס מ'האָט אָפּגעגעבן לנשי ישראל ביחס ללימוד התורה שלהן וכו'.

ובפרט אַז בזכות עבודת הנשים דוקא וועלן אַלע אידן (אויך די אנשים) אַרויסגיין פון גלות, דאַרפן די אנשים זיכער זײ אַרויסהעלפן אין אַזאַ וויכטיקע עבודה.

בכדי נאָכמער צוגעבן אין די החלטות טובות און די עבודה בפועל וואָס וועט אַרויסקומען פון דעם כינוס של בנות ישראל – וועט מען אין דעם משתף זײַן כל המתוועדים כאן דורך געבן אַ דבר גשמי – די מזונות (- לקח) פון דער התוועדות.

ויהי רצון אַז דער כינוס זאָל זײַן בהצלחה רבה ומופלגה, און מ'זאָל אָננעמען פאַסיקע החלטות בהתאם להנ"ל אין אויספירן דער תפקיד קדוש פון נשי ובנות ישראל.

און דורך דעם וואָס די נשי ובנות ישראל וועלן אויספירן זײער שליחות, וועלן זײ ברענגען און צואַיילען די גאולה, וואס דעמולט וועלן זײַן די "נישואין" בין הקב"ה וכנסת ישראל, שלימות הגילוי פון דירה בתחתונים, און ס'זועט דעמולט נתגלה ווערן גודל מעלת הנשים (כנס"י) – "נקבה תסובב גבר", און "מהרה ישמע כו' קול חתן (און אויך) וקול כלה", במהרה בימינו ממש, ובשמחה ובטוב לבב.

^{54*} כלשון הבעש"ט באגה"ק שלו הידועה (נדפסה בכש"ט (הוצאת קה"ת) בתחלתו. ובכ"מ) כשיפוצו מעינותיך.

החידוש והנפלאות בנשיא דור הגאולה

בדור זה יהי' חידוש לגבי דור המדבר, שהרי דור המדבר לא זכו לכניסת הארץ ולואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים, וענין זה הי' רק אצל הדור שלאחריו, משא"כ בגלות זה יזכו לזה דור האחרון של הגלות שהוא הוא הדור הראשון של הגאולה ● מצד אחד הרי אכשור דרי בתמי', ומכיון שזהו הדור האחרון של הגלות הרי ירידת הדורות היא למטה ביותר,

ויחד עם זה הרי בדור זה תהי' הגאולה שזהו ענין חדש לגמרי ● הנשיא של דור זה יש אצלו ענין החידוש והנפלאות באופן מיוחד לגבי הנשיאים בכל הדורות שלפני-זה ● קטע ממאמר ד"ה זה יתנו גו', שנאמר בש"פ משפטים, שקלים, מבה"ח אדר ה'תשמ"ח - בלתי מוגה

זבחים ועולות, וכתב⁵ ויהי בשלח פרעה את העם וגו', משא"כ כנען הי' בתכלית הירידה (גם לאחר מ"ט⁶, אחרי ביטול הגזירה⁷ דעליונים לא ירדו למטה כו'), וע"י כיבוש יהושע נעשה בהם ההפיכה מארץ כנען לארץ ישראל.

ואילו זכו היתה אז גאולה שלימה ונצחית שאין אחרי' גלות⁸ (באם היתה הכניסה לארץ ע"י משה רבינו⁹), כולל הענין דחיים נצחיים שע"י תחיית המתים, ומה שלא הי' כן בפועל

[. .] ויש-לומר, שכעין זה מצינו גם בדור המדבר, שהי' ענין של העדר החיים בדור המדבר לפני הכניסה לארץ ישראל, וגם אצל משה רבינו, הרי א', ירידה זו בבחי' היפך החיים פעלה בירור גם במקום הכי תחתון, וב' עי"ז נעשה אח"כ העל' דואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום, ועד שזה הי' הכנה לכיבוש ארץ כנען לעשות ממנה ארץ ישראל, היינו לא רק לעשות ארץ ישראל ברוחניות¹ בעולם הנשמות, אלא יתירה מזו, בארץ כנען שמעשי' מקולקלים מכל האומות², ואפילו מארץ מצרים³, שהרי ארץ מצרים כבר נתבררה לפני מ"ת כמ"ש⁴ גם אתה תתן בידינו

(5) ר"פ בשלח.

(6) כי אף שנאמר בשירת הים "נמוגו כל יושבי כנען" (בשלח טו, טו) הרי כיבוש כנען בפועל הי' לאח"ז.

(7) שמו"ר פי"ב, ג.

(8) זח"ג רכא, א. וראה גם עירובין נד, א. שמו"ר רפ"ב.

(9) שער התשובה לאדהאמ"צ ח"ב חינוך בתחלתו.

אוה"ת ואתחנן ע' סה. צג. וש"נ.

(1) כפתגם הצ"צ - אגרות קודש אדמו"ר מהורי"צ ח"א ע' תפה.

(2) תו"כ, פרש"י ורמב"ן אחרי יח ג.

(3) רא"ם שם.

(4) בא י, כה.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמתית והשלימה

ויתירה מזה – בהיותו במעי אמו נר דלוק לו על ראשו . . ומלמדין אותו כל התורה כולה . . ואינו יוצא משם עד שמשביעין¹¹ אותו . . תהי צדיק¹², היינו, שהנשמה נמצאת בו עוד לפני שיוצא לאויר העולם¹³, ולא עוד, אלא, שלומד תורה בפועל¹⁴, ובתכלית השלימות – **כל התורה כולה**¹⁵, נוסף לכך שהלימוד הוא **במנוחת הנפש**, מכיון שאין שום דברים המבלבלים¹⁶. ומזה מובן, שבנוגע לענין ד"הקהל" ישנה הדגשה מיוחדת ע"ד השייכות לכל אחד ואחת, למגדול ועד קטן, כולל גם בנוגע לענין של הוספה, עד לאופן של חידוש ממש.

(משיחת ליל ו' דחג הסוכות ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

תניא פ"ה, ועד שנעשה בעה"ב על התורה, "תורתו", "נקראת על שמו" (ע"ז יט, א) – הרי זה מפני שלימדוהו כל התורה כולה קודם שיצא לאויר העולם. ולהוסיף, שהאפשרות ד"בא מלאך וסטרן על פיו ומשכחו כו" – אף שיחודי הוא למעלה ממלאך – אינה אלא כדי שלימוד התורה יהי באופן ד"קב שלו", "יגעת ומצאת", ובמילא, בנוגע לכל שאר הענינים, אין ביכלתו של "מלאך" לנגוע בו.

15) וטעם הדבר – מפני שכאו"א מישראל חייב ללמוד כל התורה, פשט רמז דרוש וסוד, כפס"ד רבינו הזקן בהלכות תלמוד תורה (פ"א ה"ד), ומכיון שהאפשרות ללימוד התורה היא ע"י הלימוד קודם יציאתו לאויר העולם (כ"ל בהערה שלפנ"ז), לכן, הכרח ללמוד "כל התורה כולה".

16) להעיר ממ"ש הרמב"ם (הל' תשובה פ"ט ה"א) בנוגע ליעודים הגשמיים שבתורה – "שיסיר ממנו כל הדברים המונעים אותו מלעשותה . . וישפיע לנו כל הטובות המחזיקות אות ידיו לעשות התורה, כגון, שובע ושלוש וריבוי כסף וזהב, כדי שלא נעסוק כל ימינו בדברים שהגוף צריך להם, אלא נשב פנויים ללמוד בחכמה", ומזה מובן – במכ"ש וק"ו – בנוגע לאופן הלימוד קודם היציאה לאויר העולם.

בי"ג שנים ויום א' כו" – "גמר" דייקא. ומ"ש שם ש"תחלת כניסת נפש זו דקדושה . . במצות מילה" – הכוונה לכניסה בגילוי, אבל גם לפנ"ז (בשעה שנולד ויצא לאויר העולם) נמצאת בו הנשמה.

11) להעיר גם מפירוש הצ"צ (קיצורים והערות לתניא ע' מה ואילך) ש"משביעין" הוא גם מלשון שובע, ש"משביעין" (בשי"ן שמאלית) אותו בריבוי כחות להיות צדיק כו'.

12) נדה ל, ב.

13) היפך הענין שהיציאה ר"אקדמי טעניתא" (זח"א קעט, ב), שהרי, היציאה ר"בא רק בצאתו לאויר העולם, ועוד לפנ"ז, "נר דלוק לו כו' ומלמדין אותו כל התורה כולה".

14) ואף ש"כיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטרן על פיו ומשכחו כו" – הרי בודאי לא יתכן שאין כל תועלת בדבר, ח"ו, אלא אדרבה, יש בזה תועלת גדולה ביותר, ש"הארת התורה שהאירה הארה גדולה ועצומה בנשמתו בטרם שנתלבשה לגמרי בגוף החומרי, היא הנותנת כח ועוז שמאיר בה אור התורה אחר שנתלבשה בגוף החומרי" (לקו"ת שלח מד, א), ובפשטות, שהאפשרות שהאדם דלמטה יוכל ללמוד ותורתו של הקב"ה, ובאופן באופן ד"יחוד נפלא" (ראה

ע"פ משנת¹⁴, דמה שלפני תחיית המתים צריך להתקיים מ"ש¹⁵ ואל עפר תשוב¹⁶, הרי בזמנו הכוונה בזה היא לעבודת הביטול כעפר, כמו שאומרים בתפלת כל יום ונפשי כעפר לכל תהי', היינו שבעבודת כל יום צ"ל ענין הביטול כעפר (וכמארז"ל¹⁷ שוב יום אחד לפני מיתתך כו' ושוב היום שמה ימות למחר ונמצא כל ימיו בתשובה, שע"י עבודת הביטול, ישנו ענין זה בעבודה הרוחנית בכל יום כנשמה בגוף, שמאן דנפל מדרגי' איקרי מית¹⁸), וע"י ביטול זה שהוא כעפר, ביטול בתכלית, נפעל עילוי זה דבירור התחתון ביותר והעלי' הבאה עי"ז (דבוגמא לעלית ריב"ז קודם מיתתו שנעשה ע"י בכייתו כנ"ל), גם כאשר האדם הוא נשמה בגוף. ובביטול זה גופא צ"ל עליות תמידיות (כנשמה בגוף), שהרי עולים והולכים תמיד באופן דילכו מחיל אל חיל¹⁹, ובין כל דרגא ודרגא צ"ל ענין הביטול, ע"ד הביטול ע"י נהר דינור בין עלי' מעולם לעולם²⁰.

ויש לקשר זה גם עם פרשת השבוע, פ' משפטים, ע"פ המבואר בזהר ריש פרשתנו, ואלה המשפטים כו' אלן אינון סדורין דגלגולא כו' נדשמתין כו', וכמבואר שם סדר ירידת הנשמה ועלייתה למעלה וכו'. דגם בזה נקודת הענין היא שע"י הירידה במקום הכי תחתון (עד להסתלקות הנשמה מהגוף) באה העלי'²¹. וכמו שהוא בכללות הענין דפ' משפטים דארז"ל²² ואלה מוסיף על

הוא משום שלא זכו. אבל לאחר ריבוי העבודה במשך זמן הגלות, כולל העבודה במקום הקליפות והעדר החיים שבה, שיש בה ב' הענינים הנ"ל. א' בירור במקום הכי תחתון. וב' שע"י נעשה הכנה לעלי' דתחיית המתים, שאז יהי' עיקר ושלימות הגילוי דואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים, חיים נצחיים שאין אחריהם הפסק, שתחיית המתים הוא דוקא מעצמותו ית'¹⁰, הרי עתה יזכו לתחיית המתים ולא רק תחיית המתים (המשכת חיים נצחיים מעצמותו ית') באופן כללי, אלא גם באופן פרטי, לכל אחד ואחת מישראל, לנשמה זו ולגוף זה עם כל רמ"ח אברים ושס"ה גידים וחלקו בעולם וכו'. וע"ד המבואר בדרושי אדמו"ר האמצעי¹¹ בנוגע להתבוננות, שאינו מספיק להתבוננות באופן כללי וצריכים גם להתבוננות באופן פרטי, כמו"כ הוא גם בענין תחיית המתים שזה יהי' לא רק באופן כללי אלא גם באופן פרטי, לכל אחד ואחת מישראל בפרט. והיינו, שבדור זה יהי' חידוש לגבי דור המדבר, שהרי דור המדבר לא זכו לכניסת הארץ ולואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים, וענין זה הי' רק אצל הדור שלאחריו, משא"כ בגלות זה יזכו לזה דור האחרון של הגלות שהוא הוא הדור הראשון של הגאולה.

והענין בעבודה, הנה ארז"ל¹² לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהן את הבריות (ע"ד מ"ש הרמב"ם¹³ מצות התורה ניתנו לתקן הדעות וליישר כל המעשים). ובזה גופא צ"ל עליות תמידיות בהתיקון והצירוף. ומזה מובן במצות מחצית השקל לכפר על נפשותיכם, בירור התחתון (הזאב) ועליות הקדושה (השועל), שגם זה שייך לעבודת האדם. וי"ל שזה מובן

10) ד"ה נר חנוכה עת"ד (סה"מ עת"ד ע' ק). כנשר יעיר קנו תרע"ח (סה"מ תרע"ח ע' כח). יחינו מיומיים תש"א (סה"מ תש"א ע' 47 ואילך).

11) שער היחוד פ"ד ואילך.

12) ב"ר רמ"ד.

13) סוף הל' תמורה.

מוקדש

לזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו וילדיהם רחל בת חיה מושקא, לאה שרה בת חיה מושקא, וישראל רחמים בן חיה מושקא שיחיו ולזכות הנא לאה בת ח' רחל, עדינה בת ח' רחל, מרים בת ח' רחל, וצבי בן ח' רחל שיחיו

לזכות ר' ברוך אהרן בן ברוניא סלאווא וזוגתו רייזל פרומא בת ח' רחל שיחיו

14) קונטרס משיחות ש"פ בא בסופו. וש"נ.
15) בראשית ג, יט.
16) שבת קנב, ב.
17) אבות פ"ב מ"י. שבת קנג, א.
18) ראה זח"ג קלה, ב. לקו"ת חוקת נז, רע"א. ועוד.
19) תהלים פד, ח. וראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז אר"ח סקנ"ה.
20) ראה תנ"א מקץ לב, ד. ועוד.
21) ראה בפרטיות יותר - בהשיחה לאחר המאמר.

להקהל נולד

בנוגע להקהל יש הדגשה מיוחדת ע"ד השייכות לכל אחד ואחת, למגדול ועד קטן – שהיה התוכן ד"הקהל" הוא "הקהל את העם האנשים והנשים והטף".¹

ובהקדמה:

אע"פ שהפעולה ד"הקהל" שייכת למלך (או הגדול שבעם)², שהוא המקהיל את האנשים והנשים והטף, ואילו הם (האנשים והנשים והטף) אינם אלא "מקבלים", שפעלו אצלם הענין ד"הקהל" עי"ז שהקהילו אותם – מ"מ, הסיבה לכך שיכולים לפעול עליהם, היא, מכיון שמגלים אצלם ענין שלהם, היינו, לא רק דבר שבכחם בלבד, אלא גם רצונם האמיתי, ועד שנמשך בפועל ממש, "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלקיכם ושמרו לעשות גו' כל הימים"¹, יראה שלהם, ושמירה ועשי' שלהם, ולא רק "קב שלו"³ (קב אחד בלבד), אלא, שכל ה"עשר קבין" הם שלו – של כל אחד ואחת מ"האנשים והנשים והטף", עד לקטני קטנים⁴.

ועוד וג"ז עיקר:

בזמן שביהמ"ק הי' קיים קיימו מצות הקהל כפשוטה, "להקהיל כל ישראל אנשים נשים וטף בכל מוצאי שמיטה בעלותם לרגל ולקרות באזניהם מן התורה פרשיות כו' והמלך הוא שיקרא באזניהם, ובעזרת הנשים היו קורין כו"⁵. אבל בזמן הזה, שלא שייך קיום מצות הקהל כפשוטה – יכול וצריך כאו"א להקהיל את אלו השייכים אליו למקום קדוש, ע"ד ובדוגמת ביהמ"ק, "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"⁶, בית הכנסת ובית המדרש ("מקדש מעט"⁷), בית תורה, בית תפלה, או בית גמ"ח⁸, ועד לבית פרטי שנעשה בית תורה תפלה וגמ"ח, אשר בענין זה יכול וצריך לפעול כל אחד ואחת, להקהיל את אלו שיש לו הפשעה עליהם, בדוגמת ה"מלך", ולקרות באזניהם פרשיות מן התורה כו'.

ובפרטיות יותר – בנוגע לעצמו, שכאו"א צריך להקהיל את כל פרטי הכחות שלו (שהם בדוגמת "האנשים והנשים והטף"), שישמעו קריאת הפרשיות מהמלך שבו – "חלק אלקה ממעל ממש"⁹, שמהוה ומחי' ומקיים כל מציאותו.

וענין זה שייך גם לקטנים וקטני קטנים, ואין צורך להמתין עד שנעשה בר-מצוה – שהרי לא מדובר כאן אודות עבודה בפועל, במחשבה דיבור ומעשה (שבזה מודגש החילוק שבין לפני בר-מצוה ולאחרי בר-מצוה), כי אם, אודות עצם מציאותה של הנשמה, "חלק אלקה ממעל ממש", שנמצאת בתוכו פנימה תיכף ומיד בשעה שנולד ויצא לאויר העולם¹⁰.

- 1) וילך לא, יב.
- 2) ראה לקו"ש נצו"י תשמ"ז הערה 20. וש"נ.
- 3) ראה ב"מ לח, א.
- 4) ראה רמב"ן וילך שם. הנסמן בלקו"ש חכ"א ע' 499 בהערה.
- 5) רמב"ם הל' חגיגה רפ"ג.
- 6) תרומה כה, ח.
- 7) מגילה כט, א.
- 8) ומה טוב – בית שיש בו שלשתם יחד. בית שעומד על ג' העמודים דתורה עבודה (תפלה) וגמ"ח (אבות פ"א מ"ב).
- 9) תניא רפ"ב.
- 10) וכמ"ש רבינו הזקן בשו"ע "או"ח מהדו"ת סוס"ד) ש"גמר ועיקר כניסת נפש הקדושה באדם הוא

הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני, היינו שיש כאן חידוש ובירור, דגם משפטים אלו הבאים לאחרי סיני, ולכאורה יש הפסק ביניהם לסיני, דבסיני הי' חירות ממלאך המות²³, ואח"כ בא מצב של העדר החירות וכו', ומשום זה יש קס"ד שבהדינים שבפרשת משפטים (בנוגע לענינים בלתי רצויים, עד לנוזקי נפש, מכה איש ומת²⁴) לא ישנו העילוי (חירות) דסיני, הרי החידוש הוא שגם בהם פועלים שיהיו מסיני, ואדרבה, עי"ז נעשה עילוי והוספה ויתרון בהאור, ואלה מוסיף על הראשונים, ובאפן דואלה המשפטים אשר תשים לפניהם²⁵, לפנימותם²⁶, עד להמשכה מפנימיות הכתר, בחי' עתיק²⁷, שמשם נמשך חיים נצחיים²⁸, שלמעלה מענין וגדר השינויים²⁹, דלית שמאלא בהאי עתיקא וכולא ימין³⁰.

וע"פ כל הנ"ל יש לבאר גם ב' הענינים הסותרים לכאורה שבמחצית השקל, שמצד אחד נותנים מחצית דוקא, ומצד שני צ"ל נתינה אחת, כי תוכן עבודה זו הוא להמשיך האחדות (דנפש האלקית כו') במקום הפירוד וההתחלקות (מחצית)³¹, בירור נפש הבהמית כו', ואדרבה, דוקא ע"י הירידה למקום הפירוד וההתחלקות מתגלה אמיתית ענין האחדות. וי"ל שזהו גם מה שבנתינת מחצית השקל

- 22) פרש"י ריש פרשתנו.
- 23) שמו"ד פמ"א, ז.
- 24) פרשתנו כא, יב.
- 25) ריש פרשתנו (שם, א).
- 26) תו"א פרשתנו עה, ג. תו"ח שם טז, רע"א. ועוד.
- 27) ראה תו"א שם. אוה"ת פרשתנו ע' אעה. ס"ע ע' א'קב ואילך.
- 28) כידוע שטל שעתיד הקב"ה להחיות בו המתים (שבת פח, ב) הוא טלא דנטיף מעתיקא קדישא (זח"ג קכח, ב. וראה דרושים שבהערה 60).
- 29) ראה המשך באתי לגני ה'ש"ית פ"י. וראה ד"ה באתי לגני שנה זו (ביאור בפרק ח"י).
- 30) זח"ג קכט, א (באד"ר).
- 31) ראה אוה"ת תשא ע' א'תקיד.

ישנם ב' ענינים³², דמצד אחד הרי זה ממון הציבור, שצריך למסור אותו לציבור יפה יפה³³, ואעפ"כ נחשב כחלקו של כאו"א כחלק פרטי שלו³⁴ (כמו שאמר משה אל תפן אל מנחתם כי יש לאלו חלק בתמידי ציבור³⁵), היינו שפועלים התאחדות גם במקום ההתחלקות.

ובזה יש לבאר (ע"ד הרמז) מ"ש הרמב"ם בהל' תפלה³⁶, שטעם תקנת תפלת שמונה עשרה היא מפני העלגים, דעלג פירושו הוא (כמ"ש הרמב"ם עצמו לקמן³⁷) מי שקורא לאל"ף עי"ן ולעי"ן אל"ף. ויש לומר הביאור בזה (למעליותא³⁸) בעבודת האדם, דתפלות במקום קרבנות תקנום³⁹, וכשם שקרבנות (בזמן המקדש) שהקריבו ממחצית השקל (כנ"ל) ביררו את נה"ב והמשיכו אחדות במקום ההתחלקות, כן הוא ע"י תפלה (ובעיקר שמו"ע⁴⁰) בזמן הזה⁴¹. וענין זה מתבטא גם בקריאת אל"ף⁴² ועי"ן בתפלה⁴³,

- 32) ראה גם ס"מ תשי"א ע' 31 בהערה. לקו"ש חי"ח ע' 114. חכ"ד ע' 139. ועוד.
- 33) ר"ה ז, ריש ע"ב. וש"נ.
- 34) ראה לקו"ש ח"ב ע' 653. וש"נ.
- 35) קרח טז, טז ובפרש"י שם, מדמדב"ר פי"ח, ג.
- 36) פ"א ה"ד. - משיעורי הרמב"ם דחודש זה (חודש שבט), ט"ז שבט.
- 37) הל' תפלה ספ"ח.
- 38) להעיר מברכות לב, א. מגילה כד, ב. וראה תורת לוי"צ ע' רנא. ולהעיר גם משל"ה לה, סע"א ואילך. הובא באוה"ת נ"ך ע' א'קז.
- 39) "כמבואר בגמ' רפ"ד דברכות דכו"ז ע"ב, ריב"ל אמר תפלות כנגד תמידים תקנום, וכ"פ הרמב"ם פ"א מה' תפלה דין ה', וע"ש בכ"מ" (הגהת הצ"צ לתו"א שבהערה 41 - אוה"ת שם ע' א'תתפג).
- 40) ראה אוה"ת תשא ע' א' תתפ.
- 41) תו"א תשא (בהוספות) קיא, ג. וראה אוה"ת שם ע' א'תתפח.
- 42) להעיר מאוה"ת שם ע' א'תתקיב. ועוד. וראה ס' הערכים חב"ד מערכת אותיות אות אל"ף סו"ס יז (ע' רכה ואילך). וש"נ.
- 43) בהבא לקמן - ראה הביאור בזה (בתפלת ק"ש)

דאל"ף מורה על ענין האחדות⁴⁴ ועי"ן מורה⁴⁵ על התחלקות (עד שע"ן מורה על ז' מדות (כלולות מעשר) דהנ"ב⁴⁶). וכמו שמצינו ביעקב אבינו, שיעקב עצמו ה' אחד ושם (עד שהיתה מטתו שלמה⁴⁷), ואח"כ בעת הירידה למצרים יצאו ממנו שבעים נפש, עד שכדי להשלים מנין זה הוצרכו ליוכבד שנולדה בין החומות⁴⁸. והיינו, שבשביל הירידה למצרים לברר את העולם, ה' צ"ל ביעקב ההתחלקות למספר ע', אבל יחד עם זה שלמות העבודה היא להמשיך האחדות (אל"ף) בהריבוי (עי"ן⁴⁹), עד שדוקא בהריבוי מתגלה אמיתית ענין האחדות⁵⁰. וענין זה נמשך מיעקב אבינו לכל אחד מישראל, כדאיתא באגה"ק⁵¹ שהיתה נשמתו כלולה מנפש כל ישראל. וכמו שהוא בנוגע לאחדות ישראל עם קרובו, כמו"כ הוא גם בנוגע לאחדותו של הקב"ה, שעבודתם של ישראל

"ועד" הוא "אחד" בחילופי אתון (זח"ב קלד, א. ובמק"מ שם) - ראה בארוכה אמרי בינה שער הק"ש פ"ע ואילך. תשובות וביאורים סי"ג. ושי"ן. ולהעיר ש"שמע" (שקאי על שלמות האחדות, "שמע . . אחד") הוא אותיות "שם ע", ועי"ן רבתי.

44 ראה סמ"ק הובא בבי"א או"ח סי' סא. שו"ע ודאדה"ז או"ח שם סי"ו. וראה לקו"ת תזריע כג, ג. ובארוכה - ס' הערכים הב"ד מערכת אותיות אות אל"ף ע' ע' ואילך. ושי"ן.

45 ראה בארוכה ספר הערכים חב"ד שם אות עי"ן. ושי"ן.

46 לקו"ת בחוקותי מז, ריש ע"ד. אוה"ת בחוקותי ע' תרלו. האיזונו ע' א'תרס. ד"ה אם בחוקותי תרכ"ו ות"ל פ"ג. ד"ה משה קבל תש"ב פ"ד.

47 ויק"פ פ"ג, ה. פרש"י ויחי מז, לא. וראה פסחים נו, א. תו"ב בחוקותי כו, מב. ספרי ואתחנן ו, ד. האיזונו לב, ט. ברכה לג, ב.

48 ב"ב קכג, ב. ב"ד פצ"ד, ט. פרש"י ויגש מו, טו. כו. במדבר ג, טו. פינחס כו, נט.

49 וראה של"ה קסד, ב.

50 ראה תו"ח נח ד"ה ויהי כל הארץ פכ"ז ואילך. סהמ"צ להצ"צ מט, א (במהדו"ת). ד"ה מי מדד תרס"ב. לקו"ש ח"ט ע' 136. ועוד.

51 ס"ז.

היא להמשיך האחדות בריבוי, וכמ"ש הרמב"ם⁵² שכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם (ועד יתוש קטן בטבור הארץ⁵³) לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו, תכלית האחדות [ולהעיר, שגם תיבת אמיתת מתחלת באות אל"ף]. וזהו תוכן עבודת מחצית השקל, שע"י הירידה בבחי' התחלקות ממשיכים בהם בחי' האחדות ובתכלית השלימות.

והנה כאמור לעיל שהצד השווה בדרושי פ' שקלים מרבותינו נשיאינו שבכל דור הוא, שע"י הב' חצאין נעשים שקל א'. ונוסף לזה, מכיון שאין בית המדרש בלא חידוש⁵⁴, בטח יש חידוש בדרושי הנשיא שבכל דור לגבי הדרושים שלפניו. [ובפרט שכן הוא בכללות עניני הנשיאים, שנוסף לזה שכל נשיא ונשיא הוא ממלא מקומו של הנשיא הקודם, הרי יש אצלו גם ענין של חידוש, דכן הוא בכל הנשיאים עד לנשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, דנוסף לזה שהי' בן יחיד וממלא מקום וכו', היו אצלו גם חידושים לגבי הדור שלפניו. ובפרט בדור זה האחרון שהוא הדור האחרון של הגלות שנעשה אח"כ הדור הראשון של הגאולה, הרי דור זה עצמו יש בו ב' הענינים, דמצד אחד הרי אכשור דרי בתמי"ס⁵⁵, ומכיון שזהו הדור האחרון של הגלות הרי ירדת הדורות היא למטה ביותר, ויחד עם זה הרי בדור זה תהי' הגאולה שזהו ענין חדש לגמרי, וכמ"ש⁵⁶ כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, כידוע הפירוש בזה⁵⁷, שהנפלאות דלע"ל יהיו נפלאות (בבחי' פלא) אפילו לגבי הגילוי דיציאת מצרים, דביצי"מ אמרו"ל⁵⁸ אני ולא מלאך כו' אני ולא שרף כו' אני ולא

52 בריש ספרי יד החזקה - ריש הל' יסודי התורה.

53 שם פ"ב ה"ט.

54 חגיגה ג, א. ועוד.

55 יבמות לט, ב. חולין צג, ב.

56 מיכה ז, טו.

57 אוה"ת עה"פ שם.

58 הגדה של פסח פיסקא ד"ה ויוציאנו.

וקדש²¹), ועד"ז הוא ענין עיקרי בגאולה העתידה, ובפרט שבזה קשור הענין ד"הם עתידים להתחדש כמותה²².

במילא ישתדלו - מיד כשתבוא הגאולה ויהיו ה"שופטיך" והעדים - לקדש את החודש. והעדים שרואים את המולד חייבים - אפילו בשבת, אפילו אם הדבר כרוך בחילול שבת²³ - לבוא בריצה באופן המהיר ביותר לבית-דין ולומר להם "כזה ראינו", ואין בזה שום הגבלות כיצד ירוצו העדים, אם אפשר בטיסה - צריכים לטוס, ובלשון חז"ל²⁴ - "גמלא פרחא",

[בנוגע ל"דרך רחוקה"²⁵ (ט"ו מילין - שיעור מהלך אדם בינוני ביום²⁶) בקרבן פסח, הדין הוא²⁶ שמתחשבים רק בהליכה רגלית ולא ב"גמלא פרחא" וכיו"ב; אבל עדים שראו את הלבנה צריכים לבוא באופן הכי מהיר, אפילו ב"גמלא פרחא"],

במילא, בודאי יבואו העדים בטיסה (או באיזה אופן שיהי') לבית דין ויאמרו "כזה ראינו", וב"ד יחקרו אותם, ואם יודע שזו עדות אמיתית - יקדשו ב"ד את החודש.

ואזי יתכן שיבחרו לעשות בשנה זו רק חודש אדר אחד (ולא שנה מעוברת), ובחודש אדר זה יהי' מקרא מגילה וכו'.

ד. לאחר כל החשבונות הנ"ל - שהם כולם הלכות ברורות בתורה - הרי זה דבר הפשוט לכל יהודי שהגאולה יכולה לבוא תיכף ומיד ממש, עוד לפני המולד שיחול מחר (בערך) בשעה שתיים-עשרה בצהריים, ואזי יהי' קידוש החודש ע"פ הראי', שהרי כל יהודי הוא מאמין בן מאמין בהקב"ה, בתורה ובהלכות הנ"ל שהם פסקי דינים מפוסקים אמיתיים שיש בהם כל התוקף של מ"ע ומל"ת, כנ"ל.

במילא מובן, שאצל יהודי לגמרי לא תמוה לומר שהגאולה באה ברגע כמימרא, אע"פ שבינתיים נמצאים בגלות.

ומה שרואים שכשמדברים דברים אלו ישנם יהודים הנבהלים ותמהים תמי' הכי גדולה - אין זה בגלל שעצם הדבר הוא תמוה, אלא כיון שהם אינם רגילים לחשוב על הגאולה, במילא בשבילם זה דבר תמוה!

וכפי שרואים בפועל, שישנם ענינים שאינם תמוהים מצד עצמם, אלא כאשר אחד אינו רגיל אליהם, הרי הם דבר תמוה אצלו.

כך גם בענינינו: עצם הדבר שהגאולה יכולה לבוא ברגע כמימרא אינו דבר תמוה ואפשר להסביר זאת בשכל, אפילו בשכל של נפש הבהמית, רק היות שכבר משך זמן רב הוא אינו חושב כלל על הגאולה, אלא רק על ענינים אחרים - אמנם ענינים כשרים ו"גלאט כשר", אך אין להם שום שייכות לגאולה - אזי הרגל נעשה טבע שני²⁷, או יותר גרוע מזה; ועד כדי כך הוא לא רגיל לחשוב על הגאולה, שכאשר נכנסים לפתע פתאום ואומרים לו המושך השיחה בסוף עמוד 8

21 פרש"י עה"פ.

22 פסחים צב, ב. רמב"ם הל' קרבן פסח פ"ה ה"א ואילך.

23 סדר קידוש לבנה - מסנהדרין מב, א.

24 רמב"ם הל' קידוה"ח פ"ג ה"ג ואילך.

25 רמב"ם שם ה"ט.

26 פסחים צג, ב. ואילך. רמב"ם שם ה"ט.

27 שבילי אמונה נ"ד ש"ב. פחד יצחק בערכו. תניא

28 יבמות קטז, א. מכות ה, א. ועוד.

29 ספ"ד. פט"ו (כא, א).

כבר עשה תשובה; אפילו ה"מרה-שחורה'ניק" הגדול ביותר לא יחשוד שבין כלל ישראל אין אפילו יהודי אחד ויחיד שלא עשה תשובה, ובפרט כשעומדים ביום השבת, שאפילו עם הארץ אינו משקר בשבת¹¹, כלומר, שבשבת מאירה האמת, שזה קשור גם עם ענין התשובה – שראיית האמת מביאה אותו לעשות תשובה.

ובפרט שבהלכה זו ברמב"ם כתוב ש"הבטיחה תורה שישראל עושין תשובה בסוף גלותן", ואזי "מיד הן נגאלין".

נוסף לכך, ישנה הלכה אחרת ברמב"ם¹², שכאשר אדם אחד "עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה". ומזה גם מובן, שהגאולה יכולה לבוא ברגע כמימרא, מאחר וזה תלוי ביחיד שיעשה מצוה אחת.

ג. רואים מההלכות הנ"ל, שע"פ הלכה יכולה לבוא הגאולה תיכף ומיד ממש, בלי שום הפסק זמן!

ובמילא אין כל פלא מדוע אומרים שעוד בשבת זו לפני המולד – תבוא הגאולה, ואז יתכן שיקבעו שבשנה זו יהי' רק חודש אדר אחד שבו מחוייבים במקרא מגילה –

שהרי המולד יהי' (כפי שהכריזו לפני "ברכת החודש") ביום הראשון בשעה שתיים עשרה וכך וכך דקות וכך וכך חלקים, ואפילו כשלוש חודשים בחשבון את ההפרש של שש או שבע שעות מזמני היום והלילה בארץ ישראל [שבנוגע למולד הלבנה "אין אנו סומכין אלא על בני ארץ ישראל וקביעתם כו"¹³, לא כפי שזה בנוגע לקביעות השבת, המועדים וזמן ק"ש וכו', שהם "בכל מדינה ומדינה לפי זמן הימים והלילות שלה"¹⁴] – הרי עדיין נותרו כמה וכמה שעות עד למולד,

וכיון שהגאולה יכולה לבוא "מיד" ממש, אם-כן יש מספיק זמן שהגאולה תבוא כו"כ שעות קודם המולד, וכשתבוא הגאולה יהיו מיד משה ואהרן עמהם¹⁵, וכן "ואשיבה שופטין כבראשונה"¹⁶ [שהרי אין כל סיבה לדחות דבר טוב], וה"שופטין" יוכלו מיד לישב במקומם אשר בלשכת הגזית¹⁷ אצל המזבח¹⁸, מאחר וכמובא בכמה מקומות¹⁹ – בית המקדש בנוי ועומד למעלה וכשתבוא הגאולה מיד ירד ביהמ"ק מלמעלה (ואין צורך לבנותו), במילא הדבר יכול להתרחש תיכף ומיד ממש בלי שום הפסק זמן;

ומכיון שיקום מיד בית דין ("שופטין") בארץ הקודש אצל המזבח שבכוחם לקדש את החודש ע"פ הראי', ובודאי ימצאו אנשים הראויים להיות עדים שילכו לחפש את הלבנה – כי אז תהי' מצוה לקדש את החודש ע"פ הראי' דוקא, ובודאי ישתדלו בכל אופן שיהי' לקדש מיד את החודש,

דהרי מצות קידוש החודש אינה סתם מצוה אלא ענין הכי עיקרי, כפי שרואים זאת ביציאת מצרים שקידוש החדשים הי' הציווי הראשון ("החודש הזה לכם"²⁰, "כזה ראה

- 11) ירושלמי דמאי רפ"ד.
- 12) הל' תשובה פ"ג ה"ד.
- 13) רמב"ם הל' קידוש החודש ספ"ה. וראה ספי"ח. ועוד.
- 14) שו"ע אדה"ז או"ח מהדו"ב ס"א ס"ח. ועוד.
- 15) תוד"ה אחד – פסחים קיד, ב. וראה יומא ה, ב.
- 16) ישע"א, כו.
- 17) רמב"ם הל' סנהדרין פ"ד הי"ב.
- 18) ירושלמי מכות פ"ב ה"ו. מכילתא ס"פ יתרו (ובכמה דפוסים הוא בריש פרשתנו). פרשתנו כא, יד. פרש"י ריש פרשתנו.
- 19) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. זח"א כח, א. ח"ב נט, סע"א. וראה לקו"ש ח"יח ע' 418. וש"נ.
- 20) בא יב, ב.

השליח אני ה' אני הוא ולא אחר, ששולל כאן ד' מדרגות, גם עולם הד', עולם האצילות⁵⁹, היינו שהי' גילוי העצמות, ומ"מ הגילוי דלע"ל הוא בבחי' נפלאות לגבי גילוי זה. וטעם הדבר מובן ע"פ הידוע (ומבואר לעיל) שכל ירידה היא לצורך עלי', ולפי ערך גודל הירידה כך היא העלי' הבאה על ידה⁶⁰, ולכן הי' ביצי"מ גילוי עצום זה, משום שבא לאחרי ירידה לערות הארץ⁶¹ וקרב הארץ⁶² וכו', אמנם הירידה בגלות האחרון היא למטה יותר⁶³, ולכן העלי' מירידה זו היא נעלית יותר⁶⁴. ומזה גם מובן בנוגע לנשיא הדור, שממנו נמשך החיות והכח כו' לכל אנשי הדור⁶⁵ לעבוד עבודתם, שהנשיא של דור זה (האחרון בגלות והראשון של הגאולה) יש אצלו ענין החידוש והנפלאות באופן מיוחד לגבי הנשיאים בכל הדורות שלפנ"ז]. וכמו שהוא בכל עניני התורה, שכל הענינים נמסרו למשה מסיני, ויחד עם זה הרי צ"ל בהם ענין של חידוש⁶⁶, בכל יום יהיו בעיניך חדשים⁶⁷ (ולא רק כחדשים⁶⁸), ועד להחויב דלאפשא לה⁶⁹,

59) לקו"ת צו יב, ג.

60) אוה"ת נ"ך ע' א'צו. ד"ה נחמו עת"ר (סה"מ עת"ר ע' ריט. רכו). וש"נ לד"ה לסוסי בלקו"ת (שה"ש יא, ג) ותקס"ד (סה"מ תקס"ד ע' כה ואילך).

61) מקץ מב, ט.

62) וארא ח, יח.

63) ראה יומא ט, ב. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תנב ואילך. ד"ה אין הקב"ה בא בטרוניא תרמ"ח. תרפ"ה. ד"ה אני ישנה תש"ט. ועוד.

64) סה"מ תקס"ה ע' תצה ואילך.

65) ראה תניא פ"ב. ועוד.

66) וענין החידוש (שבתורה) נמשך מתורה בכל עניני עבודה, גם בעבודת התפלה (שהיא עיקר ענין העבודה). היינו, דאף שמהחילוקים בין תורה ותפלה הוא, שבתורה צ"ל חידוש, משא"כ בתפלה נוסח התפלה הוא בשוה בכל יום ובכל ישראל (ראה רמב"ם הל' תפלה פ"א) - מ"מ, עיקר התפלה היא עבודה שבלב (תענית ב, א), ובזה צ"ל חידוש בכל תפלה.

67) פרש"י יתרו יט, א. עקב יא, יג. תבוא כו, טז.

68) ספרי ופרש"י ואתחנן ו, ו. וי"ל שגם לאחר

וכלשון רז"ל⁷⁰ כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש הכל ניתן למשה מסיני, לחדש דייקא (ובפרט שבמ"א⁷¹ הגירסא היא לומר וכיו"ב, וי"ל ששתי הגירסאות אמיתיות הנה, כי תחלה צ"ל "לומר", ואח"כ עולים מן הקל אל הכבד "לחדש" בתורה). וזהו הטעם מה שבכל אחד ממאמרים אלו מתחילים בענינים המשותפים שבדרושי מחצית השקל, ורק אח"כ מבואר החידוש של נשיא זה, מכיון שהסדר הוא מן הקל אל הכבד.

ויהי רצון שע"י העבודה בכל ענינים אלו דמחצית השקל נזכה לתשא⁷² את ראש בני ישראל ע"י משה⁷³, נשיא דורנו, אתפשוטתא דמשה שבדור זה⁷⁴, וגואל ראשון הוא גואל אחרון⁷⁵, שעל ידו יהי' נשיאת ראש (ועאכו"כ חלקים שלמטה מהראש) של כל בני ישראל

העבודה ד"חדשים" ישנו הענין ד"כחדשים" (בכ"ף הדמיון) - למעלייתא, למעלה מ"חדשים": לאחרי שמגיע ל"חדשים" ממש צ"ל חידוש נעלה יותר, שלגבי חידוש זה הרי החידוש שלפנ"ז הוא רק "כחדשים" (בכ"ף הדמיון). ע"ד הפירוש ב"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", שהנפלאות דלע"ל הם רק "כמי צאתך מארמ"צ" - למעלה מהנפלאות במצרים (כנ"ל בפנים).

69) זח"א יב, ב. וראה הל' ת"ת לאד"ה פ"ב ה"ב. אגה"ק סכ"ו (קמה, א).

70) ראה מגילה יט, ב. וכן הובא הלשון (כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש) ברוב דרושי חסידות ובכ"מ, ומהם: שו"ת רד"ך בית ה' חדר ג'. תורת העולה ח"ג פנ"ה. הקדמת שו"ך עה"ת (ג, ג). שער מאמרי רז"ל להאריז"ל למד"ר פ' חוקת. שער הגלגולים הקדמה יז. או"ת להה"מ ר"פ תולדות (יא, ג). תניא קו"א ד"ה ולהבין פרטי ההלכות. ועוד.

71) ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. ויק"ד רפכ"ב. קה"ר פ"א, ט (ב). פ"ה, ח (ב). ועוד. וי"ל גם (ע"ד הנ"ל הערה 68) בזה, שלאחרי שמגיע לבחי' "לחדש", צ"ל חידוש נעלה יותר, שלגבי חידוש זה הרי החידוש שלפנ"ז הוא בבחי' "לומר".

72) ר"פ תשא (ל, יב)

73) ראה תו"א תשא (בהוספות) קיא, ג. ועוד.

74) זח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט. ועוד.

75) ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. שער הפסוקים פ' ויחי. תו"א ריש פרשתנו. ועוד.

בלי יוצא מן הכלל (ולא ח"ו באופן דאל תפן אל מנחתם, כי משה אוהב ישראל הוא⁷⁶), בגאולה האמיתית והשלימה, ויקויים היעוד⁷⁷ הקיצו ורננו שוכני עפר בתחיית המתים. וכל זה נעשה תיכף ומיד ממש, כי כבר העיד נשיא דורנו⁷⁸ שכבר נגמרו כל הענינים וצריכים רק צופצון די לעצטע קנעפלעך (לצחצח את הכפתורים האחרונים), ובזה גופא, כבר צחצחו כפתור האחרון, מ'האט שוין צוגעפוצט דעם לעצטן קנעפל, ונוסף על זה היו גם ריבוי התפלotes ובקשות וצעקות עד מתי, כמו שאומרים בתפלת העמידה בכל יום (גם בשבת ויו"ט) ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים (ובכל יום חול אומרים גם את צמח דוד עבדך במהרה תצמיח, לישועתך קוינו כל היום),

ואומרים זה בתפלת העמידה כשעומדים כעבדא קמי מרי⁷⁹, בביטול בתכלית כעבד לפני המלך⁸⁰, ועבד מלך מלך⁸¹, ושם גופא, בשלש ברכות אחרונות של הודאה⁸², ובמילא בודאי יקויים כן בפועל, שותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, בביהמ"ק השלישי, וממנה אורה יוצאה לכל העולם כולו⁸³, ויקויים היעוד וגר זאב עם כבש, במהרה בימינו ממש, ולא עיכבן אפילו כהרף עין⁸⁴.

79) שבת י, א.

80) וראה תר"א שם קיא, ד.

81) תנחומא צו יג (הובא בפרש"י בהעלותך יב, ח). ספרי (הובא בפרש"י) דברים א, ז. פרש"י לך טו, יח. ב"ד פט"ז, ג.

82) רמב"ם הל' תפלה פ"א ה"ד.

83) ירושלמי ברכות פ"ד ה"ה. וראה רש"י (כת"י) מנחות פו, ב.

84) מכלילתא ופרש"י בא יב, מא.

76) מנחות סה, א.

77) ישעי' כו, יט.

78) שיחת שמחת תורה תרפ"ט.

המשך השיחה מסוף עמוד 11 (מדור "זמן הגאולה"):

("מ'פארט אים אריין") שהנה בא משיח – הרי זו תמי' הכי גדולה אצלו!

הוא לומד תורה ומקיים מצוות, עוסק בדברים טובים, והעיקר – "חכם", וחכם אמיתי שחכמתו ניכרת במאכלו, בשתייתו, בהנהגתו²⁸ ובהליכתו לישון²⁹ וכו' – אבל אין לזה אצלו שום שייכות עם הגאולה!...

ה. וישנה על כך בחינה פשוטה:

כל אחד יתיישב לבדו בחדר סגור (בכדי שאחרים לא יראו מה קורה בפניו – "וואַס טוט זיך ביי אים אויפן פנים"), ויתבונן בעצמו אליבא דנפשי' בחשבון צדק ["ואלה המשפטים" – משפט צדק, "אשר תשים לפניהם" – "לפנימיותם"³⁰]: מתי היתה הפעם האחרונה שהוא חשב באמת, שהקב"ה לוקח אותו – אכן אותו בעצמו ("טאקע אים אליין"), ומוציאו מגלות זה האחרון – אכן מגלות הזה, והוא הולך יחד עם משיח לגאולה האמיתית והשלימה!

וכאשר רק יתבונן בזאת בעצמו אליבא דאמת – הרי זה לבד יגרום לו להרהור תשובה, שעל-ידו נהי' מיד צדיק גמור, וכאשר "ישראל עושין תשובה" אזי "מיד הן נגאלין", ומביאים מיד תשועה והצלה לעולם כולו!...

(משיחת ש"פ משפטים, מבה"ח וער"ח אדר ראשון ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

28) ראה רמב"ם הל' דעות רפ"ה.

30) ריש פרשתנו (משפטים). תו"א שם עה, ג. ועוד.

31) עקב יא, יב.

29) ראה שם ספ"ג.

הגאולה באה ברגע כמימרא

הנחה: ועד הנחות התמימים. תרגום ועריכה: מערכת יחי המלך

א. לכאורה זהו דבר פלא:

יושבים ומדברים ב"קרירות" ("קאלט בלוטיק") שהגאולה האמיתית והשלימה יכולה לבוא תיכף ומיד ממש, עוד קודם המולד (ואזי יהי' קידוש החודש ע"פ הראי', במילא יתכן שמקרא מגילה יהי' בחודש אדר זה, כדלקמן ס"ג), בה בשעה שהמדבר ועאכו"כ השומעים תכננו כבר לפני שבת את תכניותיהם ליום ראשון, ליום שני ולימים שלאחרי זה – לפי מעמד ומצב הגלות!?

ואין לומר שסתם מדברים על הגאולה, כי לא חושדים ביהודי על דבר שכזה, ומה ירווחו מסתם דיבור.

ועל-כן, דרוש הסבר: איך יתכן לומר שהגאולה באה תיכף ומיד ממש, כאשר רואים את בני ישראל מתכוננים לעבודתם בזמן הגלות?

ב. והנה, ההסבר הכי טוב הוא כאשר זה קשור עם הלכה בפועל של פוסקים, בלשון ברורה ודרך קצרה¹ – שהרי עם פסק-הלכה שנתקבל בכל תפוצות ישראל² אי אפשר להתווכח, כיון שיש בו את כל התוקף של מצות עשה³ ("על פי התורה אשר יורוך"⁴) ומצות לא תעשה³ ("לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך"⁴).

והענין הוא:

ישנו פסק דין ברור ברמב"ם⁵, שכאשר ישראל עושים תשובה "מיד הן נגאלין", ומהמשך ההלכות שם⁶ מובן שהכוונה היא "מיד" ממש.

וענין התשובה יכול להיות "בשעתא חדא וברגעא חדא"⁷, כמובן מהפסק-דין בהלכה⁸ ש"המקדש את האשה על מנת שאני צדיק [גמור]⁹ הרי זו מקודשת מספק שמא הרהר תשובה בלבו", זאת-אומרת, אע"פ שעד אז הוא ה' ההיפך הגמור מצדיק, למרות זאת ע"י הרהור תשובה משך רגע קט – הופך להיות צדיק גמור! אלא שבנוגע לב"ד של מטה האשה ספק מקודשת, כיון שלא יודעים בוודאות האם הוא עשה תשובה¹⁰, משא"כ בנוגע ל"מיד הן נגאלין" (שבא ע"י תשובה) הרי זה תלוי בהקב"ה, ו"כלפי שמיא גליא" שהוא עשה תשובה, במילא "מיד הן נגאלין".

וזהו הרי דבר ברור, שבין כל היהודים בכל העולם כולו, ישנו יהודי אחד לפחות שבודאי

1) לשון הרמב"ם בהקדמתו לספר היד.
2) ראה רמב"ם הל' ממרים פ"ב ה"ב.
3) רמב"ם שם פ"א ה"א-ב. סהמ"צ להרמב"ם שרש א'. ועוד.
4) שופטים ז, יא.
5) הל' תשובה פ"ז ה"ה. וראה אגה"ת פ"א (א, ק).
6) ה"ז. וראה ברכה לאנ"ש שי' י"א ניסן תשד"מ ובהערות שם (לקו"ש חכ"ז ע' 15-314).
7) זח"א קכט, א ואילך. נתבאר בלקו"ש ח"כ ע' 86 ואילך.
8) קידושין מט, ב. רא"ש קידושין פ"ב סי"ד. שו"ע אה"ע סל"ח סל"א.
9) כ"ה באור זרוע סק"ב. תניא פ"א. לקו"ת דברים א, ב.
10) ראה קרבן נתנאל לרא"ש שם. נ"כ השו"ע שם.